

Sarvkesta sildamine ehk cross-linking

Käesoleva infolehe eesmärk on tutvustada patsiendile sarvkesta sildamise ehk *cross-linkingu* olemust, näidustusi ja tüsistusi.

Mis on sarvkesta sildamine ehk *cross-linking*?

Sarvkesta sildamine on sarvkesta biomehaaniliseks tugevdamiseks läbi viidav protseduur, milleks kasutatakse B2-vitamiini ehk riboflaviini tilkaside ja ultraviolettkiirgust.

Protseduuri näidustused

Sarvkesta sildamise kõige sagedamaks näidustuseks on süvenev keratokoonus. Seda protseduuri tehakse ka teiste sarvkesta ektaasiate (sarvkesta väljavajumine) korral (näiteks keratogloobuse, LASIK-lõikuse järgse ektaasia korral) ning mõnel juhul ka mikroobidest tingitud silma sarvkesta põletiku korral.

Süveneva keratokoonuse puhul on sarvkesta sildamine ainuke ravimeetod sarvkesta struktuuri tugevdamiseks ja haiguse pidurdamiseks. Teadusuuringud näitavad, et sarvkesta sildamine pidurdab keratokoonuse süvenemist 90%-l juhtudest ning üle 45%-l patsientidest paraneb raviga ka sarvkesta kuju.

Protseduuri läbiviimine

Protseduur tehakse päevaravi osakonnas operatsioonitoas. Protseduur ei ole valulik, sest kasutatakse tuimastavaid tilkaside ning lisaks suukaudseid valuvaigisteid.

- Pärast silma ja silmalaugude puhastamist joodilahusega mikroobidest eemaldatakse silma sarvkesta pindmine kiht - epiteel.
- Sarvkestale tilgutatakse mitme minuti jooksul riboflaviini lahust.
- Silma kohale asetatakse spetsiaalne lamp, millest kiirguval ultraviolettkiirgusel lastakse mitme minuti jooksul sarvkestale mõjuda. Ultraviolettkiirguse ja riboflaviini toimel leiab sarvkestas aset reaktsioon, mis tugevdab sarvkesta kollageenvõrgustikku.
- Pärast protseduuri asetatakse sarvkestale spetsiaalne ravikontaktlääts, mis aitab sarvkestal paraneda.

Pärast protseduuri

Protseduurilt koju minemiseks on soovituslik kaasa võtta päikesepriidid.

Protseduuri järel määratakse Teile silmatilgad ning valuvaigistid, mida tuleb kasutada arsti ettekirjutuse järgi.

Esimestel päevadel on silmad valulikud ja valgusele tundlikud ning nägemine udusem. Sarvkesta epiteeli taastumisega valulikkus järk-järgult väheneb.

Pärast protseduuri ei tohi basseinis käia 1 nädala jooksul – seni, kuni sarvkesta epiteel on paranenud. Duši võtmisel tuleks vältida vee sattumist silma. Kuigi teleri vaatamine ja arvuti kasutamine silmi otseselt ei kahjusta, võib see tekitada ebamugavustunnet. Tööle saab naasta enamasti 1-2 nädala möödudes.

Sarvkesta paranemine ja nägemisteravuse stabiliseerumine võib aega võtta 6-12 kuud.

Tüsistused

Kõige sagedasemad tüsistused on tundlikkus valguse suhtes ning nägemisteravuse langus protseduurile järgnevatel kuudel. Harvem võib esineda põletikke, sarvkesta paranemise aeglustumist, püsivat nägemisteravuse langust, mistõttu võib vajalikuks osutuda sarvkesta siirdamine.

Erakorraliste probleemide puhul pöörduge valvesilmaarsti poole **erakorralise meditsiini keskuses Tallinnas, Ravi tn 18.**

ITK 906

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 12.02.2020 otsusega (protokoll nr 3-20)